

## สารบัญ

| หัวข้อ   | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อ .....   | ก    |
| ABSTRACT .....   | ค    |
| กิตติกรรมประกาศ .....  | จ    |
| สารบัญ .....   | ฉ    |
| สารบัญตาราง .....  | ช    |
| บทที่ 1 บทนำ .....   | 1    |
| ภูมิหลัง .....   | 1    |
| กรอบแนวคิด .....   | 3    |
| วัตถุประสงค์การวิจัย .....   | 4    |
| สมมติฐานการวิจัย .....   | 4    |
| กรอบแนวคิดการวิจัย .....   | 4    |
| ขอบเขตการวิจัย .....   | 4    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ .....  | 5    |
| ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย .....   | 7    |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....   | 8    |
| 1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม.....  | 8    |
| 2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่าด้วยกิจกรรมการพัฒนา<br>และสร้างนิสัยในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและเจตคติ..... | 16   |
| 3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา.....   | 35   |
| 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....  | 57   |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย .....   | 69   |
| 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....  | 69   |
| 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....   | 72   |
| 3. วิธีสร้างเครื่องมือ.....  | 72   |

| หัวเรื่อง  | หน้า       |
|--|------------|
| 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....  | 73         |
| 5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....   | 74         |
| 6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....                            | 75         |
| <b>บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล</b> .....                          | <b>76</b>  |
| 1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....                       | 76         |
| 2. ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....                              | 76         |
| 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                                       | 77         |
| <b>บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ</b> .....                    | <b>117</b> |
| สรุปผลการวิจัย .....   | 118        |
| อภิปรายผลการวิจัย .....  | 126        |
| ข้อเสนอแนะ .....   | 138        |
| <b>บรรณานุกรม</b> .....  | <b>140</b> |
| <b>ภาคผนวก แบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย</b> ..... | <b>146</b> |
| <b>ประวัติผู้วิจัย</b> .....                                       | <b>172</b> |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่   | หน้า |
|--|------|
| 1 แสดงการแบ่งจริยธรรม .....  | 15   |
| 2 โครงสร้างเวลาเรียน .....   | 19   |
| 3 มาตรฐาน ส 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา<br>หรือศาสนาที่ตนนับถือและสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติ<br>ในการอยู่ร่วมกัน .....   | 27   |
| 4 มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธา<br>ในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ .....   | 28   |
| 5 มาตรฐาน ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา<br>หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคน<br>บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ..... | 29   |
| 6 มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณี<br>และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข .....  | 30   |
| 7 มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา<br>และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์<br>ทรงเป็นประมุข .....   | 32   |
| 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด โรงเรียน .....  | 71   |
| 9 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพ .....   | 78   |
| 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพโดยรวม<br>และรายด้าน .....   | 79   |
| 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ<br>ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวม และรายด้าน .....  | 81   |
| 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ<br>ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง.....  | 84   |

|    |  |     |
|----|--|-----|
| 13 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ<br>ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน .....   | 87  |
| 14 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็นของนักเรียน<br>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน .....                                     | 95  |
| 15 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็นของนักเรียน<br>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน .....                             | 97  |
| 16 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็นของนักเรียน<br>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรม<br>ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ..... | 100 |
| 17 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็นของนักเรียน<br>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการบูรณาการ<br>กับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน .....  | 103 |
| 18 | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง<br>ที่มีสถานภาพต่างกันโดยรวม .....  | 107 |
| 19 | แสดงผลการทดสอบรายคู่ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม<br>ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน<br>และกรรมการสถานศึกษาโดยรวม .....   | 108 |
| 20 | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม<br>ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน<br>ด้านการจัดการเรียนการสอน .....  | 109 |

|    |  |     |
|----|--|-----|
| 21 | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม<br>ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน<br>ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม .....            | 110 |
| 22 | แสดงผลการทดสอบรายคู่ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม<br>ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ<br>กรรมการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง ..... | 111 |
| 23 | แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม<br>ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน<br>ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน .....       | 112 |
| 24 | แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม<br>และจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของนักเรียน<br>ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน .....                        | 113 |
| 25 | แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน<br>ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน<br>ด้านการจัดการเรียนการสอน .....  | 114 |
| 26 | แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริม<br>คุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝัง<br>คุณธรรม จริยธรรมโดยตรง .....                                       | 115 |
| 27 | แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริม<br>คุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการ<br>กับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน .....                                      | 116 |